

Posudek diplomové práce

Diplomand:	Petra Večajová
Studijní obor:	španělština
Téma práce:	Rodinná podoba <i>Carlose Monsiváise</i> v kontextu mexické esejistiky
Rozsah:	72 str.
Vedoucí:	Prof. PhDr. Anna Housková, CSc.
Oponent:	Doc. PhDr. Hedvika Vydrová
Datum obhajoby:	24. 1. 2006

Petra Večajová si zvolila zajímavé téma. Carlos Monsiváis je pozoruhodnou osobností soudobé mexické literatury, publicistiky a kultury obecně. Zásahu na jeho uvedení do českého prostředí má výbor z iberoamerické esejistiky Anny Houskové *Druhý břeh západu* (Praha, 2004), který představil Monsiváise v krátkém úryvku (v překladu Kláry Schirové) právě ze souboru esejů, jenž se nyní stal předmětem diplomandčina zkoumání: *Aires de familia. Cultura y sociedad en América Latina* (Barcelona, 2000).

Práce je pojata systematicky. Autorka se rozhodla Monsiváiseovo dílo zkoumat v souvislostech žánrové typologie, tradice a podob žánru eseje v latinskoamerickém písemnictví a v mexické literatuře. Této problematice věnovala první dvě kapitoly. Z nich zejména druhá, pojednávající stručně o předchozím vývoji mexického eseje, klade věcný základ pro další (kontrastní) reflexi Monsiváiseových statí.

Ve stěžejní třetí kapitole diplomandka sleduje zvolené dílo ze dvou základních perspektiv: jako literární výpověď, která je součástí určité kulturní tradice, a jako kritickou sondu do dějin a současného stavu mexické (latinskoamerické) společnosti. Již z tohoto konstatování je patrná obtížnost úkolu, který nutně přesahuje pole čistě literárního zkoumání. Chtěla bych vyslovit autorce uznání jak za odvahu a důslednost, s níž se řešení úkolu podjala, tak za způsob, jakým se ho zhostila. Před čtenářem práce vyvstávají zcela zřetelně dva základní okruhy problémů a jejich možná reflexe: v prvním je to svár tradice a současnosti (staré a nové mýty, obrazy a symboly; konec utopie; pojetí hrdinství a hrdiny; modernita a popkultura), v druhém vztah literárního díla a společnosti (společnost jako námětový zdroj literatury, ale také její médium a receptor).

Oba okruhy jsou pojednány obdobně: autorka resumuje Monsiváiseovy názory a konfrontuje je s náhledy některých předchozích myslitelů a literátů – latinskoamerických, ale zejména mexických. V tom shledávám velký přínos práce: i když si neklade za cíl soustavně postihnout proměny latinskoamerické (mexické) reality a její reflexe, přece z jejich dílčích úvah vyvstává zřetelný posun, jaký nastal v myšlení latinskoamerické intelektuální elity v průběhu 20. století a zejména v posledních desetiletích. Přitom je zřejmé, že jedna názorová perspektiva nutně nevytlačuje druhou (např. v úvaze o rozdílnosti pojetí mexické uzavřenosti, historické odevzdanosti a pasivity u Ramose, Paze a Monsiváise – str. 47-48).

Práce Petry Večajové klade také některé další zajímavé otázky, jako je vztah díla a jeho příjemce a dosah literární (a obecně intelektuální) aktivity pro latinskoamerickou (mexickou) společnost. I když jejich pojednání (str. 48-54) je poněkud rozkolísané (není vždy jasné, co autorka pokládá za zdroj odlišného účinku – zda celkový vývoj společenský i literární, nebo tvůrčí individualitu jednotlivých autorů, či jejich politické názory), dává cenný podnět k dalšímu zamyšlení. Závěrečná kapitola o Monsiváiseově stylu nese stopy spěchu. Především by bylo třeba vyjasnit, co nazývá stylem (str. 60: postoj, tón, soubor jazykových prostředků; str. 67: „estilo lingüístico y narrativo“). Tvrzení o subjektivitě Monsiváiseova

pohledu, které je v souladu s úvodním vymezením eseje jako literární formy, se dostává do rozporu s jinými místy práce, kde autorka zdůrazňuje objektivní analytickou povahu Monsiváisova textu. Důležitý je poukaz na „těkavost“ (str. 56), který míří k podstatnému rysu Monsiváisových textů, rovněž zaznamenanému: jejich vědomé fragmentárnosti.

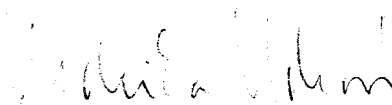
Zajímavost práce by celkově ještě umocnilo, kdyby autorka výrazněji projevila svůj vlastní postoj k některým Monsiváisovým názorům nebo alespoň odstup od nich. Zdá se mi, že mnohdy přejímá nekriticky Monsiváisův latentní ateismus (str. 35 aj.), negativismus v pohledu na moderní Mexiko, názor na vliv USA (např. na str. 62-63, kde se diplomandka zabývá intertextualitou: přestože ji obecně hodnotí pozitivně nebo alespoň neutrálně, jde-li o USA, mluví o „infiltraci severoamerických hodnot a jazyka“ jako o něčem veskrze záporném, co je třeba v souladu s Monsiváísem podrobit odsudku).

Dílčí připomínky:

- Ne zcela jasné vymezení některých konceptů a výrazů: např. „lid“ splývá někdy s masami, jindy v třídní strukturaci společnosti s antipodem buržoazie, jindy se středními vrstvami (str. 45, 47, 54 a další); „subkontinent“ – který? jihoamerický nebo severoamerický?(str. 18 a 45).
- Prohřešky proti češtině (úporně opakované vztažné zájmeno „jenž“ ve vazbě na podstatná jména ženského nebo středního rodu: str. 3 dole, 10 dole, 25 – 3. odst.; tvar „jimy“ na str. 48 je snad překlep) i španělštině („contemporáneo“: 65).

Oceňuji naproti tomu autorčino úsilí o nalezení odpovídajícího ladění při obtížném překladu Monsiváisových ironických a mnohovýznamových textů.

Práci s uspokojením doporučuji k obhajobě.

V Praze 21. 1. 2006

Doc. PhDr. Hedvika Vydrová